

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

ROMÂNUL

REDACȚIA

și

ADMINISTRAȚIA

ARAD,

Strada Mețianu No. 1

Tip. „Erdélyi Hirlap.”

O propunere și o îndatorire.

Marile turburări ce zguduiesc societatea omenească scot la supraiață întotdeauna elementele cele mai periculoase, pe acelea care știu să exploateze situațiile create de nemulțumirile maselor. Indivizi, ieșiți din straturile vagabonzilor, a cavalerilor noștri, din straturile celor certați cu legea, sunt în majoritatea cazurilor, eroii începuturilor turburărilor ce se ivesc în sânul unor clase sociale sau chiar a popoarelor. Nu fac excepție dela această regulă nici chiar mișcările revoluționiste și nici marile războaie, cum a fost abunioară războiul mondial dintre anii 1914—19.

Conflagrațiunea din 1914—19, încheierea inevitabilă a războiului, cu răsturnarea ordinelor de state, cu o complectă transfigurare a organizației sociale europene, a avut urmări adânc înscrise în sufletele indivizilor. Suflete pătrunse de cele mai pure moravuri, acele cari altădată desprețuiau materialismul, au căzut pradă tocmai acestui viciu născut din celelalte viciuri inerente timpurilor de după războaie. Ambiția, sclava veleităților, care întrece propriile energii, imoralitatea, această stare înalțădivă, produs al necontenitelor zbuciumări din vremurile anormale, patimile, nenumărate mijloace pentru calmarea sistemului nervos biciuit de neajunsurile ce le întâmpină fiecare individ în toate timpurile, duc încontestabil, la râvna de bogății, la materialism.

Și, individul robit de materialism, desbrăcat de cel mai elementar bun simț, lipsit de ultimul dram de moralitate, nu mai alege mijloacele ce îi înlesnesc atingerea scopului.

Acțiunea acestor elemente este asemănătoare acțiunii microbilor, patologici cari slăbesc organismul omenească. Tot astfel este slăbit și organismul social, statul. Pușini, foarte pușini, sunt de aceia cari rezistă acțiunii destructive.

Nu atribuim retele dela noi din țară, exclusiv împrejurărilor anormale produse de război căci politicianismul acaparator își are și el o bună parte din vină. Chiar lui i se datorește faptul că azi, când ne apropiem de a zecea aniversare a unirii tuturor Românilor, imoralitatea, jaful, ilegalitatea își trăește epoca de aur. Şapoi, nu trebuie să uităm că elemente lipsite de orice valoare intelectuală și culturală au acaparat, prin patronii lor de același calibru, toate situațiile dela înălțimea cărora viața în stat ar fi putut să fie cărmuită pe calea cea adevărată.

Oportunismul, exclusivitatea neruşinaților, a mărunților politicieni cu mari pretenții, și a marilor politicieni cu interese meschine, este un produs al politicianismului acaparant, care pune preț pe numărul aderenților iar nu pe aportul lor moral.

Adevăratele valori trebuie să fie triate și așezate la locul lor. Societatea, statul trebuie să le selecționeze astfel ca de pe urma activității lor să tragă maxim de folos.

Partidul național-țărănesc, care în lupta de un deceniu pentru triumful democrației, și-a triat în mod natural și aproape perfect rândurile, are această grea sarcină de a selecționa elementele cu răspundere în angrenajul statului, de a ierarhiza valorile. Căci, numai prin eliminarea protecționismului, a nepotismului, a cercetării de origine socială ori tagmă și prin adoptarea selecționării elementelor după valoarea lor intelectuală, culturală și morală, va putea face

față marilor îndatoriri ce-l așteaptă. Desapărăgirea țării ar fi prea crudă.

Pentru acest scop trebuie să-și așeze în ordine de luptă ostașii credincioși și încercați, așezându-l pe fiecare la postul său cântărindu-i înaintea aptitudinilor. În fața oportuniștilor cocotele, organizațiilor politice, trebuie, deși întârziat, să-și închidă ușile, ca aceștia, cari odată l-au păfănușit,

în speranța unor bogate procopseli la dușmanii săi, să-și continue dansul între ușile partidelor. Ei au fost aceia cari au slăbit rândurile prin dezertarea lor tocmai când se apropia momentul triumfului ideii și au întărit tabăra dușmană când acesta se hotărâse să se plece.

«The right man in the right place!»

(Omul potrivit la locul potrivit.)

Arădani la adunarea națională din București. Fapte și impresii.

Județul Arad prin delegații săi în număr de peste 150, în ziua de vineri 16. Martie a. c. cu acceleratul de după masă în voie bună și atmosfera cea mai frățească au luat drumul spre București, unde se arată zorile soarelui politic a neamului românesc încheșat pe vecie. Vagonul de clasa III. era lăsat de înmărele număr al delegațiilor, așa ridicându-se numărul călătorilor cu delegații de pe Valea Mureșului și din județul Hunedoara, întreg trenul cu clasele pentru «domni» I. și II. și și vagonul restaurant era împănăt de delegați săteni încât la sosirea în București peronul gării de nord s'a revărsat de variatele și pitoreștile porturi ale țărănilor ardeleni.

La gara de nord am fost întâmpinați de președintele organizației noastre județene: D. Dr. Ștefan C. Pop, care ne-a condus la casa partidului din culoarea de verde. Întreg parcursul l'am făcut în rânduri de patru cu cântece, mult aplaudați de frații Bucureșteni.

Delegațiunea din Arad a fost instalată în cartierul Pleșoianu, murdar și fără drumuri, cu colibi dărăpănate, locul cartuirii era însă spațios, curat și corespunzător. Intelectualii delegației convingându-se de așezarea corespunzătoare a sătenilor au stabilit programul șederii în București.

După masă la ora 3 sătenii în frunte cu intelectualii lor, după ce au parcurs în trenul electru părțile frumoase ale Capitalei noastre s-au îndreptat spre Parcul Carol, unde au vizitat mormântul eroului necunoscut, pe care după o cuvântare a dlui/Dr Ștefan C. Pop și o rugăciune s'a depus o frumoasă jerbă de flori. Vizitând trofeele din războiul unirii, membrii delegației s'au îndreptat spre adunarea deputaților, unde însă cu toate intervențiile parlamentarilor noștri nu li s'a permis accesul. De, atâta nație, mai și...

Fiind binișor seară după ce au cercetat orasul: o plimbare pe Calea Victoriei, Bu-

FOILETON.

Din corespondența unui dispărut

Scrisoare dintr'o primăvară . . .

Iubitul meu,

Ziua de astăzi este o mică anticipație din primăvară. Munții îndepărtați sunt încă înveșmântați în alb: blamida lor se revărsă în falduri mai înspre văi; dungi vinete se preling printre înălțimile vaste ca isvoare de ispite încărcate de reverii. Dar cerul e senin și prielinos. Un ciripit de vrăbiță dă năvală în cameră, prin fereastra deschisă, azi întâi, larg și primitor. Urujul rostogolit în stradă, a câte-unei trăsuri, șgomolul springar de copii, punctează viu liniștea cu adieri căldute. Și-n fiecare val de vânt îmi vine din departe, pe aripi străvezii un crâmpei de uitată viață, un freamăt desprins din zări, din veșnicie.

E zi de Duminecă. Încă o zi de reculegere. Și vai cum se strecoară zilele, ce discret și fără să te anunțe, trece peste tine, vremea.

Am stat aci, întreaga după amiază, primind prin geamul deschis darul parfumat al reînvierii de afară. Și prin mintea mea s'a strecurat noian de gânduri...

Mai știu și eu pe unde am umblat. Cărările sufletului sunt nefârșite și îmi dădeam toată viața în mâinile lui, să o poarte pe unde-o vrea.

Mi-am statornicit lăgașele vieții în tai-

nă, și am înviat pentru folosul rodnic al singurătății, imperiul policrom și cu rezonanțe intime, al trecutului.

M'am coborât adânc în vreme și în mine. Până unde am cântat întâi cântecul celor întrățiți cu veșnicia. Și mi-am depănat de acolo, fir cu fir, osteneala și munca, frământarea și sbuciumul. Toată durerea mea am răscolit-o: să-o vad cât îi de omenească, de nemărturisită și de ingenue-ebiată.

Cântecurile de adolescent, pe care le-am legat mănunchiu, și le-am trecut de pragul bărbăției, spre a le sfărâma într'o zi petală cu petală: flori și lacrimi, iubiri și suferințe. Mi le îngănam în tăcerea unei vieți îndelung răbdate, mi le mărturisiam în taină, până ce le-am restituit, nepângărite, visurilor cari mi le-au hrănit.

Gândurile legate cuvânt de cuvânt, câte au putut găsi adăpost în sufletul meu pe care-l socotiam creat pentru sușul înălțimilor albastre. Credințele mele, plămădite la straturi de mizerii, în pelerinările din zorile succulente și înrouate ale vieții.

Pe toate le-am depus în scrinul zăvo-rit al uitării.

Ci ochii sufletului și iscoadele luminoase ale gândului, mă poartă pe urmele lor, în spornic mers de revelații. Și din nou mă regăsesc împânzit de armonii cu ritm, cuminecătura de măster, și, trudit din nou de frământare.

Poate să mă vindec într'o zi de uritul ce s'a prelins ca un venin în viața mea. Acum când cred că voi muri în curând, poate că nu trăesc decât o reconvalescență, în care mă hrănesc din lumină, și din cer

leoparduri etc. ne'am întors la căminul nostru, ca mâine des de dimineața să fim la «Dacia».

Ziua de duminică: o zi friguroasă cu un crivăț tăietor. Arădanii sub conducerea șefilor lor la ora 8. dim. au «ocupat» locurile în sala bătrânei «Dacia». La ora 10. a. m. sala, curtea piața și străzile din jurul «Daciei» o mare de oameni. Au fost peste 35.000 de oameni acolo. La 10 și 30 sosesc fruntașii: Dniul Iuliu Maniu, I. Michalache, dr. Ștefan C. Pop etc. Prin mulțimea entuziasmată abia ajung în sală. Pe piața din față «Daciei» se vorbește din 4. balcoane. Vorbește și Dl dr. V. Holăran și părintele M. Cosma.

Până la sosirea fruntașilor sătenii din cele 4 unghiuri ale țării își povestesc întâmplările. Un arădan povestește cum pe trenul electric un «binevoitor» la mustat că «ce caută prin București», — iar când timpul a trecut la insulta, că «li s-a plătit drumul», — arădanul rost gata cu răspunsul: «Dacă primcam tren gratuit tot Ardealul era azi la București, și D-Ta nu aveai loc aici».

După adunare nu e chip să ieși pe stradă, iar acolo să-ți faci drum. Insuși președintele nostru d. Iuliu Maniu, obiectul celor mai însuflețite manifestații cari nu conțineau, ocolind străzi abia pe Str. Franklin a putut să se pună în fruntea coloanei întregii organizația din Arad și cea din Sibiu.

D. Iuliu Maniu. Ar trebui un articol separat. A da d. I. Maniu în acea grandioasă zi a primit încoronarea omagiului popular pentru perseverența sa cinstită în lupta pentru dreptate. A fost ovaționat, purtat pe umeri, pe unde trecea se bara drumul. — dar ce e mai mult, a fost — admirat și mirat. Și frații din Ardeal cari îl cunosc mai bine și văzut mai mult, dar deosebi frații din Vechiul Regat și Basarabia nu se deslipeau de lângă el și se uitau la el cu acea evlavie, ce numai unui mântuitor a omenirii i se cuvine.

Manifestația grandioasă. 3 ceasuri s-a scurs pe Calea Victoriei mulțimea de norod românesc: disciplinat, mândru și dărz, cu brazda suferinței a 8 ani de guvernare liberală. Bucureștenii, cari nu se emoționează

și din primăvară.

Voi birui, poate, desgustul, și voi înfrunta tentația ce-mă îndeamnă să-mă strecoar, discret, în atara vieții.

Și cine știe dacă nu voi reuși să înving și să mă înving, închinându-mă într-o zi, numai chemării către spiritualitate, trăind numai pentru atâta. Să-mi infiripez din nou, în ungherul meu de liniște, horbota de visuri, și să rămân de-apururi cu ele, numai cu ele...

Oare nu am eu dreptul, nu am și eu dreptul, să hălăduesc alături în drumul tău-turora?

Că în curând mistriile zidarilor vor mângâia zidurile ce răsar din truda omenescă, în curând bucuria muncii va năvali în țarine pe toate potecile... Și aud parecă ciocanele de făurari și sgomotul de care... O nouă brazdă se taie în vreme...

În umbra vinătă a inserării îmi revie viziunea vieții. Calmă, sonoră și vastă...

Și-n cimitirul dintre două fabrici, în mal de țarină, se leagă pe întinsul potecilor, margine de hălăduire pământescă, se leagă în cuvinte calde, cu ingenianări de vieți pubere, se leagă iubiri noi.

O știu asta de mult, foarte de mult...

Și în primăvara asta, îmi deschid ruginitile scrinuri, cu mărunt colb de argint, așternut peste capacurile uitate, și îmi întind sufletul ca pentru un evlavios cântec de viață...

Cine știe, poate că drumul meu, nu e încă sfârșit...

Al tău Lucian.

TIBERIU VUIA.

așa ușor, au rămas trapați de grandiosul spectacol. Ministrii țării străine de pe balcoane se uitau la aceasta mare ce în dedesupt clocoțea, convingându-se că țara este alta, nu cea cum vrea să le-o arate d. Duca ori Vintilă. Kodackurile, aparatele lor de fotografiat lucrau neconținut.

Marea Piața Victoriei, atunci neîncapeătoare, în acea zi era Piața Frației Românești. Românii din diferitele părți ale țării aici și-au schimbat vorbele și necazurile. Ardelenii erau voioși aflând că și Moldovenii «așa vorbe au ca ei», — bănățenii ca oltenii și așa mai departe. Un arădan — numele nu-i scriu — purta triumfător un galoș găsit pierdut de Vintila, când a fugit din București. Haz, răs, voic bună pretulindeni.

În fine după ora 4 am ajuns în sala mare dela «Luzana», unde D. dr. Ștefan C. Pop și fruntașii intelectuali au dat o masă în onoarea fraților săteni din județul Arad. Această masă a onorat-o cu prezența sa și D. dr. Aurel Vlad, vechea și iubilă cunoștință a arădanilor. Voie bună până seara. Au vorbit D. dr. Ștefan C. Pop pentru stră-

jerii Românilor, primii luptători naționali dinaintea de război Români din județul Arad. D. părinte M. Cosma cu citațiuni nimerite din sf. scriptură a toastat pentru venerabilul nostru președinte dr. Ștefan C. Pop. Iar iubitul sătenilor d. Nic. Adam în frumoasă cuvântare ca concepție și stil a toastat pentru «prima rândunică a activității politice d. Aurel Vlad». D. dr. Aurel Vlad laudând dărzenia de luptă a țaranului român a toastat pentru arădenii.

Ziua de luni, ziua fatală. Ce va aduce d. Maniu dela Regentă Arădanii cu mulți alți frați ai lor în fața clubului partidului și a Palatului așteaptă nerăbdător. Diferite scene. Cea mai importantă. Sosește în masă Prințipele-Regent Nicolae. «Hura», «trăiască» și mașina este inconjurată. La semnul unui arădan: «jos guvernul». Sătenii cari înconjurau mașina înaltului Regent într-un glas prin strigătul: «Jos guvernul» cereau înlăturarea lui. Prințipele în ritmul popular în fața manifestației mulțimei prin un gest a indicat și El necesitatea plecării acestui guvern. Și va pleca, dacă nu de voie bună de sală...

Discursul Dnului M. Cosma rostit de pe balconul dela „Dacia” la adunare națională dela București din 18. Martie a. c.

«Preot de dincolo eu vă vorbesc, ca reprezentantul țaranilor după Valea Crișului Alb din județul Arad, în apele cărora și-au spălat fețele și s-au scaldat oare când țaranii martiri, eroii naționali: Horia, Cloșca și Crișanu, mai apoi tribunul Avram Iancu. Țaranii noștri de pe Valea Crișului Alb, încă pe vremea revoluției franceze au dat dovadă, că știu să se jertfească pentru libertate și dreptate, iar astăzi strănepoții eroilor, amărâți până în adâncul sufletului, trebuie să recunoască, că nici sub stăpânirea ungurească nu au fost atât de adăsați și de neîndreptățiți ca și acum de ciocoi și grecii de origine din fanarul Bizanțului a partidului liberal. Deci prin aceeași țărani albi la suflet ca și portul lor, Vă roagă pe voi frații noștri din vechiul Regat, dacă prin jertfa mare de sânge alor 800.000 de țărani ia-ți ajutor să scape de stăpânire mult mai spurcată a ciocoilor și grecilor din partidul liberal».

La m'a să: Atât de mult împuns de unii că fac politica militantă a partidului național-țărănesc, trebuie se vă mărturisesc, că eu am credința, că pe popă trebuia să-l arate întâiu purtarea s'apoi portul, și în politică să fie înainte de toate popă, pentru aceea am luptat și lupt pentru dreptate și legalitate. Iată și acum încep cu cartea vieții, cu Sfânta Scriptura, în care în orice împrejurări de viață atâ omul luminează, deci încep așa: «Zis-a Domnul, de-ți va greși ție fratele tău înjergi și-l ceartă pe el între tine și el singur și de te va asculta ai dobândit pe fratele tău», — liberalii zice că ne sunt frați, greșituneau ei oare? Da! Certatuiam ai noștri în parlament în presă, ascultă-tuneau? Nu! Zice apoi Scriptura: ia eu tine pe 2 sau 3, că în gura alor doi sau trei martori să stea tot adevărul. Partidul nostru așa a făcut, în adunările din Iași, din Făgăraș, Cernăuți, Craiova etc. iau provocat să

lucă dreptate, dar liberalii iarăși nu au ascultat, atunci Dl Maniu după porunca Mântuitorului i-a spus soborului, adevărul a dăruirii întregii țări, întrunită astăzi aici în Capitala țării, dacă nu vor asculta liberalii nici de sobor, de țara întreaga, care s-a spus voința să prin glasul celor peste 100.000 de cetățeni, și nu vor abdice de puț terca câștigată prin lovitură de stat, prin falș și furturi de urnă, nu avem altceva de făcut decât ascultând de porunca D-ului pe toți liberalii și mai cu seamă pe cozii de topor, renegații de pe vremea ungarilor, liberalii dela noi, să-i considerăm ca și pe păgâni și vameși și să ne purtăm față de ei cum su purtau jidovii cu păgâni și vameșii. Fraților! de 23 de ani sunt înregimentat în luptele politice, făcând parte din partidul național și încă de tot timp năr am stat toldeauna, ca soldat simplu în tranșeele cele dintâiu, dar trebuie să vă mărturisesc sincer, că pe vremea ungarilor nu au fost luptele noastre atât de grele, atât de istovitoare, ca și de acum avem lucru cu spurcații de liberali.

Ori aceste lupte grele și istovitoare de 2 ani încoace sunt duse de noi cu plăcere și multă mulțămire sufletească, căci avem în fruntea pe românul adevărat și iubitor de țară, caracterul integru, stejarul încă runțit în cinste, sufletul nobil și bun, care Dl Ministru Ștefan C. Pop, deci Vă rog cu toată căldura sufletului, să ridicăm păibarul pentru iubitul nostru șef. La mulți ani și noroc! (Furtunoase aplauze.)

CINEMATOGRAFUL ELISABETA.

Azi Duminecă „Regina” șlager senzațional intitulat (Madona Blandă) în rolul principal Harry Liedtke și Lee Perry. Dela 2—5 April „Moara Roșie” cu primactorii din Dansatoarea Țarului. Cu prețuri obicinuite etine. Reprezentațiile încep la orele 5. 7 și 9

CEL MAI FRUMOS VOPSEȘTE ȘI CURĂȚĂ ALEXANDRU KNAPP

fabrică pentru vopsire și curățirea hainelor Arad. Prăvălie pentru primire Strad Brătianu No. 11. fabrică: Episcopul Radu No. 13. (Casa proprie) Comandările din province se găsesc urgent și perfect. On. publicului precum croitorii magazinelor pentru dame recomand

COLECȚIILE DE VOPSIRE carei se găsesc în cel mai scurt timp — strict după colecție — atâ, mătăsuri lână etc. se vopsesc în cele mai frumoasă culori de modă.

Serviciu prompt!

Prețuri efitim

Mobile cu plata'n rate, pelângă prețul plățirii în numerar se găsesc in Magazinul GARAI, Piața Avram I.

TEATRU.

Turneul Ventura.

„Pavilionul cu umbre”.

de **Gib. Mihăescu.**

Un regal artistic. O strălucitoare reprezentare care, în pofida văditei indispoziții a Dnei Marioara Ventura, a atins ele mai înalte culmi ale artei. Mai presus de toate o coplesitoare emoțiune. Dechisă e calea tuturor laudelor, dar în nenăpătoarea frază a unei cronici ce laude pot fixa atâta frumusețe?

Teza de adâncă psihologie pe care, cu întrecut talent și deplină stăpânire a secretelor scenice, Gib. Mihăescu a știut broda „Pavilionul cu Umbre”, ne aduce aminte de ciclul Ibsenian. Îi recunoaștem, totuși, prosopăta originalitate. Ibsen ar fi lăsat pe Geo să fugă «departe... departe...» și-ar fi lăsat să cadă cortina imediat înaintea demăturii de armă, prin care acestea își curmă firul vieții. Ar fi încheiat piesa cu Liana băguind în spasmul acelei înfrigate așteptări. Gib. Mihăescu a dat piesei un desnodământ. Spiritul latin al rasei i-a dictat aceasta. Dacă a isbutit? Se pare că da, căci noi nu ne complacem stărilor de incertitudine.

Piesa? Boierul Ilarie ucide într-o noapte pe Miti, aprig călcător de alcovuri și amanșul soției sale. Femeia își urmează destinul ce-a înțeles o depravării. Și anii trec. Liana, fata boierului Ilarie, e mare acum. Tatăl său a hărăzit-o lui Marius, feciorul unui alt boier, prieten și vecin de moșie. Dar Liana este iubită cu patimă și de Geo, un vântură țară și fecior de bani gata. Bătrânul Ilarie nu vede cu ochi buni pe Geo. Nu pentru desfrânarea lui, ci pentru că acesta seamănă grozav la fire cu Miti ucisul. Geo cunoaște întreg trecutul. Un plan diabolic îl mistuie. Profită de plecarea lui Marius, dus la Paris să-și desăvârșească studiile și se pune la lucru. Sădește păcatul în sufletul candid al Lianeii. Pofta de înșelare, adulterul, cinica, mârșava dar delicioasă poftă de înșelare. Și chiar în ziua sosirii lui Marius Geo cere Lianeii să vină în cuibul iubirii, pavilionul ursit traicloilor întâmplări. Dar bătrânul Ilarie nu doarme. Prinde firul rățacirii lor și împune lui Geo pe Liana de soție. Drept pe deapsă. Și Geo cade jertfă propriei sale criminale, desfrânări. Nebun de gelozie se omorâie chiar pe locul unde cu douăzeci de ani mai înainte căzuse Miti.

Temă profund omenească. Piesa, deși lipsită de acțiune, ține încordată tot timpul atențiunea spectatorului. Insemnează un mare succes și consacără definitiv un minunat talent. Puternică intuiție dramatică, îndemnativă tratare și model de limbă literară. Acesta e «Pavilionul cu Umbre».

Ansamblu omogen. Interpretare desăvârșită. Dna Marioara Ventura ne-a dat o Liană ruptă din viață. Naturaletă jocului, trecerea ușoară dela răs șglobiu la tainică înfioreare a aprins în inimă emoția caldă a adevăratei arte. Am admirat o Liana;

rând pe rând, tainică și batjocritoare, pervertită și flămândă de pacat, tandră și în-sufletită de mare pasiune.

Oh, Ventura, rază de lumină smulsă de pe plaiurile noastre, noi ne-am culțemurat, văzându-Te. De nu Te-am achemat urlând e pentru că ne-am simțit umili în preajma Ta. Gâllejurile noastre au fost sugrumate de sfânta emoțiune a artei pe care cu atâta generoasă risipă ne-o împărtășești. N'ai simțit cum privirea Ta, ploaie de raze

ierbinți, zăgazuia ropotul aplauzelor? Dar sfioasele flori svârlite de zeci de mâini tremurătoare, și-or fi spus cât ne-ai făcut de fericiți.

De acum, te așteptăm mereu...

Di Româld Bulfinsky în rolul boierului Ilarie a fost puternic. Încă odată a dovedit masivitatea talentului său.

Di Pop Marțian, demn partener al interpretei Lianeii, e în plină înflorire. Montarea suficientă.

Când părintele Ciuhandu vorbește.

Taciturnul «senator» eșit din furt de urne: Dr. G. Ciuhandu a aflat un prilej năimerit în discuția legii cultelor de a-și justifica friputrisirea liberală și modul necreștinesc prin care a ajuns la mandatul efemer de «senator», făcând procesul bisericii unite și atacând partidul național-țărănesc.

Pentru a pune la punct diversivunile de acest fel vom ca să știe părintele Ciuhandu i loști protagoniștii prozelitizmului, că atunci când partidul național-țărănesc reprezintă imensa majoritate a poporului român, care în imensa lui majoritate este ortodox, ori și ce atac adus fraților noștri aparținători celeilalte biserici românești este considerat de un act neromănesc, care servește meschine interese politice de partid cu riscul disenziunii dintre frați.

Biserica unită românească nu poate avea alt scop decât susținerea ființei sale și a așezămintelor sale, cari — nu poate nimeni tăgădui au contribuit și ele la menținerea neamului românesc pe aceste plaiuri. Iar biserica ortodoxă în superioritatea sa numerică și a instituțiilor sale, paviza naționalității noastre, nu poate acum când am ajuns o țară și un suflet, să facă ceea ce nici când nu a făcut: luptă de exterminare a fraților săi de un sânge. Ce rost ar putea avea aceasta?

Înainte de războiul României unite și ne-unite împreună au dus greul luptelor pentru apărarea limbii și naționalității românești, ambele biserici au numărat distincții în aceste lupte, și precum în trecutul durerii nu i-a întrebat nimeni că ce confesiune au, a face azi aceasta este a se preta la un joc periculos izvorit din concepții seclare de parvenire personală, fără convingeri adevărate, acceptând rolul degradant de călău sufletesc a românilor ardeleni. A face acum proces de intenții unei mici minorități a Românilor, cari s'au născut în o tradiție de peste 200 ani, pentru care ei nu poartă nici o vină, este pe lângă o faptă neromânească și una neomenească.

Cucerniții părinți ai bisericii noastre dreptcredincioase mai bine și-ar păzi turma cea mare, care o au de păstorit, să caute ca prin o viață sobră lipsită de afaceri, cultivând sufletul nostru a credincioșilor, cari avem atâta nevoie de mângâieri creștinești și exemple vii de apostoli, să nu i-se risipească turma la secte, iar în afară ambele biserici românești să cultive sentimentul nobil a muncii neprihănite pentru neam și țară.

Da! iubiți cetitori Voi știți bine de ce este vorba aici: Este de a da cu riscul periclitării unității sufletesti a neamului o nouă lovitură în partidul național-țărănesc și în președintele său fără prihană: Di Iuliu Maniu — azi idolul națiunii.

Azi suntem pe cale de a nu mai fi țara diversivunilor, minciunilor și excocheriilor. Noi membrii partidul național-țărănesc, care este expresia țării în imensa lui majoritate ortodoxă. Vă zicem: Jos larvă falsității, este prea străvezie ca să nu vedem prin ea, — biserica ortodoxă suntem noi milioanele de Români înregimentati în partidul național-țărănesc și nu vom suferi

ca cucernicii părinți din partidul liberal, să ne facă biserica de ocară dând-o pradă luptei periculoase fratricide, căci noi credincioșii suntem biserica vie alui Christos și nu acei slujitori falși, cari își uită de turmă, pentru ca pe căi neortodoxe să ajungă la mărirea lumesti, cari apoi trebuie servite.

Cucernicii părinți întoarceți-Vă ga altar!

Cătră organizațiile locale.

Delegația permanentă Județeană aduce la cunoștința organizațiilor locale, că și până când va instala clubul partidului într'un local corespunzător, a instalat un birou provizoriu în casele dlui președinte Dr. Șt. C. Pop Arad, Str. Unirei No. 3.

Acest birou va fi condus de dl Nicolae Adam, fost deputat de Șiria, care va da îndrumările necesare.

Organizațiile plaselor și a comunelor sunt rugate a lua contactul cu acest birou.

Rugăm din nou insistent pe abonații și prietini noștri, să trimeată abonamentul restant pe 1927 precum și cel de pe 1928. cel puțin pe 1/2 an înainte, să achite ori ce datorie restantă tață de toata noastră.

PRIMARIA MUNICIPIULUI ARAD.

Nr. 7038—1928.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală, că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparare, reconstruire și întreținere a trotuarelor de asfalt, în ziua de 12 Iunie 1928, ora 10 a. m. se va ținea licitație publică cu oferte închise și sigilate, în biroul Serviciului economic (Primăria, etaj, Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 24 Martie 1928.

SERVICIUL ECONOMIC

URANIA

Dela 1 Aprilie

Din viața unei femei nefericite

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

APOLLO

Dela 1 Aprilie

BIGAMIA

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Redactor responsabil Dr. Bărbusiu.

Damenele și Domnii află Ghete leftine!

Pantofi de Dame cu Spangle negri	dela	460 Lei
Pantofi de Dame cu Spangle maro	"	610 "
Pantofi moderni suri Dappsan Lack	"	720 "
Pantofi pentru bărbați maro	"	750 "
Pantofi pentru bărbați negri	"	680 "
Pantofi pentru copii	"	95 Lei

Oficanți și studenți din

Prețul din galantari 10,0% reducere

MARCU BOTA ARAD.

Bulevardul Regele Ferdinand I Nr. 27.

Culorile de priăvară cel mai frumos vopsește și curățe

HOSZPODAR

vopsitor Arad, Str. Strolescu No. 13.

Proprietarii de băi, hoteluri și sanator

decii oferim mobilele noastre fabricate din cea mai bună calitate cu prețuri modeste, la cerere trimitem tarit:

Frații Fleischer fabrică de mobile de fer Arad,

operă în interesul lor propriu dacă camerele lor le desinfectează contra vermilor prin aranjarea mobilelor de fer și aramă,

Strada Russu, Șirianu No. 15.

AVIZ.

Avizăm On. public românesc, că cu ziua de 1 Decembrie am deschis magazinul nostru de mobile de lux în locul propriu din Palatul Domeniilor, Str. Horia și Gh. Popa colț, unde se pot procura ieftin și în condițiuni foarte avantajoase tot felul de aranjamente s. a. dormitoare, sufragerii, birouri etc.

Primim comanda după desen și devize întocmit de desenatorul nostru.

„LOCUINȚA ARTISTICĂ”

societate în comandă tâmplari români din Arad.
V. SFĂT și COMP.

Loc de casă

se găsește spre vânzare în
aproprierea Tribunalului pe
lângă condițiuni avantajoase

Informațiuni
se dau în biroul avocatului

Dr. Justin Petruțiu.

Extras din publicație de licitație.

În sarcina, riscul și pe cheltuielile debitorului tardiv se va vinde prin licitație publică care se va ține la 4 patru Aprilie 1928 după masă la ora (4) patru în biroul și cu intervenția notarului public Dr. Eugen Beleş din Arad Str. Brătescu 2, diferite unelte de viticultură: torpile, zdrobitoare maligne, vinometrii canale de lemn, dopuri cu prejul de strigare de 100.000.— Lei, același care va oferi mai mult, eventual și sub prejul de strigare.

Condițiunile de licitație sunt depuse în biroul notarului mai sus amintit unde se pot primi și informațiunile necesare

Arad în 26 Martie 1928.

Iosif Muzsay

ARAD, vis-a-vis cu teatrul

Tariful de primăvară:

Costum moda de primăvară	— —	Lei 1600
Costum lână curată	— —	2450
Costum covercot la modă	— —	3150
Pardisii de primăvară	— —	1950
Ulster la modă	— —	2350
Ulster covercot ori raglan	— —	3500
Pardisii fregoli	— —	2100
Pardisii de gumă	— —	860
Costume de școala după ordin	— —	1600

! Croitorie după măsură !
Mare magazin de postăvărle !

„Banca Industriașilor și Comercianților Români” S. p. A. Arad.**Convocare.**

Domnii acționari ai „Băncii Industriașilor și Comercianților Români” s. a. Arad, prin aceasta sunt convocați, conform §-ului 8 din statute, la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la **29 Aprilie 1928** orele 10 înainte de amiază, în localurile institutului (Bulevardul Regina Maria Nrul 17).

OBIECTE:

1. Raportul Consiliului de Administrație, al Comitetului de Cenzori și stabilirea bilanțului.
2. Alegerea Comitetului de Cenzori, compus din 5 membri.

Domnii acționari cari doresc a participa la Adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în senzul §-ului 15 din statute, sunt rugați a și anunța la Consiliul de Administrație, dreptul lor de participarea la Adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 ore înainte de Adunarea generală.

Arad, la 12 Martie 1928.

Consiliul de Administrație.

Activ CONTUL BILANȚ incheiat la 31 Decembrie 1927. Pasiv

Cassa	145809	Capital	2000000
Cambii escontate	3945769	Fond de rezerve	51152
Garanții B-ca Națională	20000	Depuneri spre fructificare	433084
Ct.-Curent	18783	Reescot:	
Valori în Cassă	200000	Banca Națională	199000
Mobilier	141829 40	Alte bănci	1317000
Descriere	14829 40	Depozite de Cassă	134450
	127000	Diverși creditori	26187
		Dare după depuneri	2380
		Interese transitorii	84840
		Profit	209268
	4457361		4457361

Conturi de Ordine

Cambii de Ct.-Curent	175000	Dep. de Cambii de Ct. Curent	175000
Garanții ipotecare	142000	Dep. de garanții ipotecare	142000
Debitori de garanții	100000	Garanții	100000
	417000		417000

Debit Contul Propit și Perdere

Porto	4720	Interese și proviziuni	821643
Spese	125094		
Salare	181000		
Chirii	32000		
Interese după depuneri	44334		
Int. de reescot	199198		
Impozite	26038		
Profit	209268		
	821643		821643

Arad, la 31 Decembrie 1927.

Pentru contabilitate:

ss Savu Sevici, dir. executiv cont. aut

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: ss Gheorghe Adam, Vicepreședinte: ss Cornel Burza,
ss Valeriu Săndor, ss St. Mateescu, ss St. L. Fefer, ss Ioan Marian, ss Victor Boșniac,
ss Ioan Goicea.

COMITETUL DE CENZORI:

Verificat și găsit conform cu registrele
Presed.: ss Ioan Popa exp. cont., ss Vasile Suciu, ss Bojdar Moșorca, ss Zenovie Voștinar.

Cenz. Prefectura Județului Arad

Cadou de Paște!**Piane și Pianine**

cele mai frumoase și mai bune
calități dela Lei 45 până la Lei 80

cu coardă încrucișată și pedal de hartă

Stingl, Wirth, Hamburger, Wiener Genossen schait, Lauberger & Closs, Hoffmann, Tettenborn, Parttart, Vendl & Lung, Luner. Piane folosite cu prețuri eține la **MELIS ARAD** PIAȚA AVRAMIANCU No. 21

PRIMARIA MUNICIPIULUI ARAD.

Nr. 7303—1928.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru furnizarea a 1 buc. pompă centrifugală cu un debit de 100 m. c. pe oră Uzinelor de apă a Municipiului Arad, această se deschide licitațiunea publică.

Ofertele închise și sigilate prevăzute recipisa de consențimare a vadiului de 50 sunt a se înainta Primăriei Municipiului Arad (Serviciul economic, etaj Camera No. 101), la data de 14 Iunie 1928 ora 10 a. m. când se va ține licitațiune în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea contabilității publice.

La aceasta licitațiune pot participa exclusiv numai case speciale. Mijlocitorii nu se vor lua în considerare.

Caietul de sarcini se poate vedea Direcțiunea Uzinelor comunale Arad (Fabrica de gaz) în fiecare zi de lucru înainte de masă între orele 9—12 unde se dau deslușiri mai detaliate.

Amatorii vor Aminti în ofertă că cunosc Caietul de sarcini și să deobligă accepta condițiunile prevăzute în el.

Arad, la 21 Martie 1928.

SERVICIUL ECONOMIC.

„CARLES” mare magazin și fabrică de rufe pentru bărbați Arad, Strada Mețianu 4. fost locul Vândor mare magazin de ciorapi măruntșuri și tricotaj fabrică din material de prima calitate toate soinrile de rufe bărbești care se găsesc cu prețuri eține faceți comandă de probă și-o să vă convingeți despre eținătate.

Primăria comunei Peregulnic.

No. 192—1928.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria comunei Peregulnic publică concurs pentru îndeplinirea postului de medic comunal cu sediul Peregulnic.

Postulanții, cari doresc a îndeplini acest post, trebuie să îndeplinească condițiunile stabilite în legea pentru unificarea Adm. ministrativă, și condițiunile generale de adm. isibilitate, în funcțiuni prevăzute de art. 5 și următorii din regulamentul legii statutului funcționarilor publici, reuvenții vor adnexa la cerere actele necesare prevăzute de lege.

Retribuțiunile sunt salarul prevăzut în bugetul ambelor comune, locuință în natură va primi dela comuna Peregulnic, iar dela comun Peregulnic, afară de salarul prevăzut în bugetul comunei va primi în natură și 24 mș lemne tari.

Cei cari ocupă funcțiuni publice, ne vor înainta aparte cererile prin autoritatea respectivă.

Cererile ni-se vor înainta aparte cel mai târziu până la data de 25 Aprilie 1928 Peregulnic, la 15 Martie 1928.

PRIMARIA.

Tipografia Aradi Hirlap nyomdaüzeme.